

Татјана **Миљовска**

Музеј на современата уметност, Скопје
Museum of Contemporary Art, Skopje, Macedonia
2003

Татјана Миљовска
Tatjana Miljovska

Внатрешно Сонце / Inner Sun

Музеј на современата уметност, Скопје
Museum of Contemporary Art, Skopje, Macedonia
2003

Издавач: Музеј на современата уметност, Скопје, 2003
За издавачот: М-р Емил Алексиев, директор
Автор на проектот: Татјана Миљовска
Предговор: Конча Пиркоска
Ликовно обликување: Стефан Георгиевски
Фотографии: Румен Камилов
Печат: Скенпоинт, Скопје
Тираж: 500

Published by: Museum of Contemporary Art, Skopje, Macedonia, 2003
For the Publisher: M-r Emil Aleksiev, director
Author of the project: Tatjana Miljovska
Preface: Konca Pirkoska
Layout: Stefan Georgievski
Fotos: Rumen Kamilov
Printed by: Skenpoint, Skopje
Copies

Спонзор: Маттис, Скопје
Sponsored by: Mattis, Skopje

CIP - Каталогизација во публикација
Народна и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски",
Скопје

75.038.2(497.7)(06.064) Миљовска, Т

ISBN 9989-703-55-8

На корицата: Татјана Миљовска, Пролетно море, масло на платно, 2001-2002
Cover: Tatjana Miljovska, Spring Sea, oil on canvas, 2001-2002

ВНАТРЕШНО СОНЦЕ

"...Сонцето е симбол на концентрирана светлина на Вистината... Сонцето е божествена Вистина – Светлина на сите нивоа на свеста. Сончевата светлина е светлина на самата Вистина – која било моќ на Вистина да е таа – којашто другите светлини ја добиваат од Вистината. Сонцето е непосредна светлина на Вистината; кога ќе се влее во виталот (животната енергија), добива мешана боја – златна и зелена – исто како што кога ќе се влее во физичкото тело, станува златно-црвена или, во менталното тело, златножолта. Светлината е светлоста на Свеста, Вистината, Знаењето, Сонцето е концентрација или извор на Светлината. Да се навлезе во Сончевите зраци значи не само да се биде осветлен од нив, туку и во своето сопствено свесно битие да се стане дел од Вистината..."

Шри Ауробиндо
"Речник на јогата на Шри Ауробиндо"

Во контекстот на младото македонско сликарство, творечката излагачка активност на Татјана Миљовска има специфична и невообичаена позиција којашто не е карактеристична за нејзината генерација. Ваквата констатација произлегува, пред сè од индивидуалната творечка стратегија на авторката, односно од нејзиното речиси религиозно восприемање, толкување и разбирање на уметноста.

Нејзината излагачка пасивност нема негативни конотации, туку таа претставува резултат на нејзината дарба за трпеливост и верба во мудрата одбрана од секојдневната, континуирано променлива и грчовита трка по заводливите трендови. Таа не е авторка која им припаѓа на оние што ревнисно ги следат трендовите, туку е авторка која слободно и независно од актуелниот контекст, и по цена на анахронијата, се следи себеси. Динамичното темпо, екстензијата и експанзијата на туѓото и ефемерното не ѝ се иманентни на нејзината природа и на нејзиното разбирање на вистината. Постојаното флукутирање по површината и прелевањето од еден бран во друг за неа не претставува исклучителна творечка афирмативна позиција. Нејзините претензии не се да биде постојано актуелна, да биде на површина, туку напротив, таа сака по медитативен пат да нурка длабоко, да го следи сопствениот духовен пат, да дојде до себеспознанието, до вистината која за неа е инкарнација и манифестација на "божествената убавина, на радоста и на светлината, коишто се суштина на човековата природа".

Осветлувањето на претходната згусната тенеб्रोлична интонација на сликарската палета на Татјана Миљовска, која коинцидираше со времето на одвивањето на балканската апокалипса, се должи на нејзината психолошка истрајност во совладување на мрачните сили на хаосот. Апстрахирањето на реалниот ентропички контекст за авторката претставува еден вид духовен пост, чин на постојано пречистување, процес на трансформација на свеста, на самоосветлување и на

The Inner Sun

"...Sun is the symbol of the concentrated light of Truth... Sun is the divine Truth – Light on whatever plane of Consciousness. Sunlight is the light of Truth itself – whatever power of Truth it may be – which the other lights derive from the Truth. Sun is the direct light of the Truth; when it gets fused into the vital, it takes the mixed colour – gold and green – just as in the physical it becomes golden red or in the mental – golden yellow. Light is the light of Consciousness, Truth, Knowledge; the Sun is the concentration or source of the Light. To enter into the rays of the Sun is to be no longer merely lit by it, but in one's own conscious being to become a part of the Truth..."

Sri Aurobindo
"Dictionary of Sri Aurobindo's Yoga"

In the context of new Macedonian painting, the creative activity of Tatjana Miljovska and her participation in exhibitions hold a specific and unusual place that is not typical of her generation. This statement is based on, above all, her individual creative strategy, that is, on her almost religious perception, interpretation and understanding of art.

When it comes to her exhibitions, her passivity does not have a negative connotation; rather, it is the result of her gift for patience and faith in wise distancing from the daily, constantly changing and cramped rushing after seductive trends. She does not belong with those who pedantically follow such trends – she is a painter who freely and independently of the current context, even at the price of anachronism, follows her own artistic instincts. A dynamic tempo, the extension and expansion of the alien and ephemeral are not immanent to her nature and her understanding of truth. For her, the permanent fluctuation on the surface and swimming with the tide is not an exclusively creative and affirmative position. She does not strive to be constantly in focus and on the surface; on the contrary, she prefers to dive deep under it in meditation, to follow her own spiritual path and reach self-knowledge and truth which for her is an incarnation and manifestation of "divine beauty, joy and light that are the essence of human nature".

The brightening of the previously dense tenebrous intonation of her palette that coincided with the Balkan apocalypse is the result of her psychological persistence in the conquest of the dark forces of chaos. For Tatjana Miljovska, the abstraction of the entropic context is a kind of spiritual fasting, an act of constant purification, a process of transformation of awareness, of enlightenment and hyper-sensibilization both of her being and her palette.

Tatjana's latest genre-treated paintings and drawings sublimed in the project entitled *The Inner Sun* refer, in general, to the pre-existent and never-finished process of the creation of the Universe. Regardless of the perception of the viewer, her motifs exist in a sphere that is on the other side of reality. Under

хиперсензибилирање, како на нејзиното битие, така и на нејзината палета.

Најновите жанровски третирали слики и цртежи на Миљовска сублимирани во проектот под наслов "Внатрешно Сонце", глобално реферираат на предегзистентниот, на константно незавршениот процес на создавањето на универзумот. Независни од рецепцијата на набљудувачот, нејзините мотиви егзистираат во сферите на другата страна на реалноста. Под привидната пасивност на морфолошката структура го чувствуваме зрачењето на конкретно присутната материја на бојата, која се наоѓа во постојано флукуирачка, прелевачка позиција. Играта меѓу густите и транспарентни тонови виртуално ја динамизира внатрешната структура на материјата и ја активира спокојната, пасивна површина на апстрактно третираната морфологија на пејзажните полиња. Интензитетот на различните колористички информации и сензации, односно на светлосните, топлотните и звучните бранови, кои заемдејствуваат и екстензивираат по површината на платната, ја воспоставуваат и ја активираат флуидната сетилна интеракција меѓу набљудувачот и набљудуваното дело.

Низ постапната рецепција на фрагментите на пејзажните пространства ја препознаваме идејата за целината, идејата за нераскинливата врска меѓу човекот и универзумот, како и неговиот копнеж по божествената убавина. Виртуелното спокојство што зрачи од платната на Миљовска, всушност, е суштина на внатрешната динамичност на нејзината константно одмерена активност во опседнатоста со структурата на пејзажот, односно опседнатоста со архитектурата на првата материја - светлината. Бојата, односно светлината како нејзина *materia prima* е „претставена како бивство во можност (која е) сè уште можност на која смета формата", (Е. Левинас, 1999; 167). Исчитувањето на боите, кои се есенција на нејзиното сликарство, Миљовска ги толкува и доживува низ нивните енергетски симболички вредности. Секоја боја за неа не претставува само медиум, туку и метафора со која ги ткае принципите на екологијата на универзалниот дух и душа. Од нив се генерира и се манифестира внатрешната, речиси терапевтска сила на дејствувањето.

За да може да се воспостави сериозна комуникација со сликарството на Миљовска, пожелно е набљудувачот до извесен степен да биде инициран. Иницирањето се состои од неговото внатрешно духовно пречистување и ослободување од секојдневните фрустрации на неговата пониска природа, како и ослободувањето од конвенционалните шеми на восприемањето. Влегувањето во повисоките сфери на духот ќе му овозможат да ја открие тајната сила на мудроста на љубовта која е проткаена со едноставноста, со радоста и убавината на внатрешната светлина, која е инкарнација на божествената вистина.

the seemingly passive morphologic structure we can feel the emanation of a concretely present matter of colour that is in a process of permanent fluctuation and overflow. The interplay of the dense and transparent tones virtually dynamizes the inner structure of the matter and activates the calm, passive surface of the abstractly rendered morphology of the landscape fields. The intensity of the varied colouration as information and sensation, that is, of the light, heat and sound waves that interact and are abundantly spread on the surface of the canvas, establishes and activates the fluid sensory interaction between the viewer and the work.

Through a permanent reception of the fragments of the landscape expanses we recognize the idea of the whole and the unbreakable tie between man and universe and his yearning for divine beauty. The virtual tranquility that emanates from Tatjana's canvases is, in fact, the interior dynamics of her always carefully measured activity that concerns her obsession with the structure of the landscape, i.e., her obsession with the architecture of the primeval matter – light. Colour, i.e., light as her *materia prima* is "shown as existing within possibility that is still only a possibility hindered by form" (E. Levinas, 1999; 167). Tatjana interprets and experiences the reading of colours that is the essence of her painting through the value of their energy and symbolism. For her, a colour is not merely a medium but a metaphor with which she weaves the principles of ecology of the universal spirit and soul. The colours, in turn, generate and manifest the inner, almost therapeutic, power of action.

In order to be able to establish a serious communication with Tatjana's painting, the viewer should, preferably be, to a certain extent, initiated. The initiation includes the viewer's inner spiritual purification and liberation from the daily frustrations that concern our lower nature, as well as liberation from the conventional patterns of perception. By entering higher spiritual spheres, the viewer will be able to discover the secret power of the wisdom of love that is intertwined with simplicity, joy and beauty of the inner light which is the incarnation of divine truth.

П. Речиси во целото Ваше сликарство доминира пејзажот, неговите мени, неговата чистота, светлина и убавина во која се препознава екологијата на универзалниот дух и душа! Ке ни кажете ли нешто за Вашата релација со пејзажот?

Т.М. Јас ја сакам природата. Во неа има едноставност и убавина што одговара на Едноставноста и Убавината на нашата Душа. Тоа е и суштината на моето сликарство: Едноставност, Искреност и Чистота кои се проткајуваат и вибрацијата што ја произведуваат. Исто така, можам да кажам дека моето сликарство е Тежнење кон Светлината и е израз на мојот Внатрешен Свет.

П. Каква би требало да биде улогата на уметникот денес во современиот свет?

Т.М. Сите сме свесни во колку тешко време живееме. Овој проблем не е присутен само во нашава земја, туку во цел свет...Тежина! И сега, што да се прави? Јас лично не верувам во некои глобални сили кои со револуција ќе направат чудо и потоа сè ќе биде подобро. Верувам во напорот на секој човек поединечно, кој треба прво да се сврти кон себе и искрено да си признае дека е несовершен..., и дека прави грешки. И покрај тоа што е роден со душа итн., тој е несовершен. Кога секој човек ќе си го признае тоа и кога ќе направи сè за да се подобри, тогаш ќе има спас и ќе има прогрес. Кога ќе почнеме да го бараме проблемот во нас самите, а не да го проектираме во другите, надвор од нас, мислам дека тоа е клучна промена во нашата свест. Се разбира, сè во светот е многу посложено, но мислам дека тоа е клучно: надминување на нашата двоеност. Со искуството на длабоко единство со светот и со луѓето, веќе немаме време да разгледуваме кој е виновен и кој почнал со злото итн. Треба да се свртиме кон себе и да дејствуваме од својата длабочина.

П. А што значи тоа?

Т.М. Тоа значи дека треба да дејствуваме на тој начин што ќе бидеме максимално позитивни, ќе шириме топлина и разбирање.

П. И така да се стави крај на сицирот на негативни акции и реакции?

Т.М. Треба да се стави крај на тоа. Едноставно да се пресече тоа тркало на негативни акции и реакции, а тоа можеме да го постигнеме ако сме со космички широка свест. Кога сме со бескрајно широка свест, сè гледаме поинаку.

П. Значи, треба да ја преземаме одговорноста за сè што се случува во светот?

Т.М. Токму така, и посилно да ја активираме нашата совест.

Да Ви одговорам за улогата на уметникот: според мене, уметникот треба да ја покажува светлата страна на животот, треба да ги инспирира луѓето за подобро, не само да ги актуализира проблемите, туку и да покаже како тие да се надминат.

Или едноставно да зрачи со реалноста на својата душа.

П. Да се зборува за Душата е многу деликатно, бидејќи таа е една друга реалност, различна од нашето секојдневије. Треба поетски да се изразуваме и поетски да живееме?

Т.М. Душата на секој човек е Чиста Радост, Убавина, Длабок Мир, Светлина, Бескрајна Љубов, Среќа во Едно и кога ќе се доживее тоа едно, тогаш таа ќе може да биде и уште подлабока и поширока, понежна и посилна... Тоа е нашата душа, значи без ограничување.

П. Каква е разлика помеѓу душевниот и недучевниот живот?

Т.М. Душевен (или духовен) живот значи *hart – centered*, а недучевен (недуховен) значи *ego - centered*.

П. Значи или - или?

Т.М. Не, претпоставувам дека постои преодна фаза и дека денес човекот е во таа преодна фаза...

П. Дали можете да ни го опишете човекот кој е центриран во срцето?

Т.М. Човек центриран во срцето (духовното) претставува голема Радост и Среќа. Прво, нема грч кој е карактеристичен за егоценетрираноста, грч на трка... морам да направам ова, морам да постигам она, морам. Тоа апсолутно значи неслобода. Тогаш се дејствува од неслобода, значи од некреативност. Ние луѓето треба да сфатиме дека сме душа и дека за нас важат законите на душата: вечност, бескрајност. Всушност, не мораме никаде да одиме за да бидеме среќни, не мораме да направиме ништо за да бидеме исполнети, ние веќе го имаме тоа во себе.

Законите на егото се: морам да поседам повеќе за да сум среќен, морам да бидам уште помоќен и уште повеќе. Со тоа се влегува во една машина која го негира постоењето на душата. Бидејќи машината постои во линеарно време, а природата на душата е вечното време.

Ние, луѓето, треба да го направиме тој конечен чекор и да ѝ кажеме НЕ на машината. Тоа НЕ ќе биде повеќе како едно големо ДА, значи едно големо ДА на вистинското искуство.

П. Вие сте сликарка којашто медитацијата и јогата ја смета како составен дел на креацијата и конкретно на своето дело. Дали можете да кажете нешто за врската помеѓу Вашето сликарство и медитацијата, т.е. духовноста?

Т.М. Медитација е начин како да се постигне вистинско искуство и начин како да се прошири нашиот капацитет. Би сакала да ја доближам медитацијата до нашата средина и нашата култура. Кај нас постои отпор спрема медитацијата, луѓето сметаат дека е тоа "занесување" или "бегане од реалноста". Многу погрешно, напротив, медитацијата нè доближува до нашата вистинска природа (секако, не може веднаш да се постигне резултат со медитацијата и потребно е време на практика како и за сè друго), а со тоа и до постоењето на еден свет многу поубав и пореален од нашиот свет на грижи и проблеми. Бидејќи, пак ќе поворам, проблемите постојат зашто н е м а м е к а п а ц и т е т да ги разбереме, немаме знаење како да се соочиме со нив, немаме внатрешен мир, т.е. мудрост, или не ги имаме доволно развиено во однос на нашиот потенцијал.

Дали ќе ми поверувате ако ви кажам дека духовноста е пореална од сè друго?

Да почнам со некои практични работи во јогата: прво, нешто општо, што го знаат сите што се занимаваат со Јога е дека положбата во која се наоѓа телото - со исправен 'рбет итн. е положба во која можеме нормално да дишеме. Во таа положба можеме постепено да го смириме умот и да ги средиме содржините кои, на пример, оставиле негативен впечаток, а кои, пак, ако не се освестат, влегуваат во несвесното и оттаму стануваат уште поголема пречка итн. Значи, медитацијата е техника која има практична примена за одржување на физичкото и психичкото здравје.

Понатаму, како техника за постепено трансформирање на свеста, медитацијата се продлабочува и станува еден интегрален дел од нашиот живот, нешто сосема нормално и потребно. Како што се потребни храна, вода и воздух за да се одржиме во живот, медитацијата е храна на нашето внатрешно битие или контакт на нашата површинска свест со нашата подлабока свест.

П. *Ке ни кажете ли нешто повеќе за она што го нарекувате трансформација на свеста?*

Т.М. Со помош на медитацијата се продлабочуваат искуствата што ни ги дава нашата душа или нашето внатрешно битие. Потоа, тие искуства - квалитети добиваат израз во нашиот секојдневен живот, значи добиваме мир, радост, стабилност, внатрешна исполнетост итн. Тоа се случува напоредно со постепено трансформирање на нашата природа.

Значи, паралелно се одвиваат два процеса. Пречистување и трансформирање на нашата пониска природа и градење еден поубав и посветол живот.

Можам, исто така, да дадам друга дефиниција. Медитацијата е непречено дишење на нашата душа или на нашето внатрешно битие.

П. *Или на нашето Внатрешно Сонце?*

Т.М. Да.

П. *Вашата следна изложба носи наслов "Внатрешно Сонце". Кажете ни нешто за концепцијата на овој проект?*

Т.М. Јас имам една визија и секој ден сè повеќе верувам во таа визија - тоа е визија на Божествена Убавина која се случува токму тука, на нашава планета. Таа е веќе тука, меѓу нас, ја гледам, ја чувствувам. Таа го има пробиено патот до нас (или ние сме го пробиле патот до неа) и Таа е тука. Можеби ќе треба да поминат повеќе години за да стане пошироко видлива во светот (бидејќи може да се види само "однатре"), но битно е дека постои веднаш до нас - Светлина, Божественост.

Секој човек има Внатрешно Сонце кое ја претставува врската со таа Божествена Убавина. Но, исто така, секој човек треба сам да го расчисти патот до своето Внатрешно Сонце.

П. *Кажете ни како Вие го пробивте патот до Вашето Внатрешно Сонце?*

Т.М. Како? Тоа не би можела да го опишам накусо, но можам да опишам некои клучни моменти.

Значи, треба да постои силна волја и внатрешна потреба, нешто што постојано не ви дава мир и ве тера да работите, да трагате. Нема некој пат што е општ за сите. Секој човек треба да го открие својот начин, својот пат.

Понатаму, стекнуваме мудрост која ни помага да не ги повторуваме грешките, или барем не многу често и, трето, најважното, тоа е ексклузивното отворање кон Божественоста.

Ова последново е со најголемо значење. Зошто? Затоа што во нас ќе се случи пресвртница, т.е. подрастична преобразба на свеста кога ќе сфатиме дека Божественоста е нашата суштина, а ние сме ништо без неа. Не претерувам - ние сме нула без Божественоста.

Всушност, ексклузивно отворање кон Божественоста значи дека сè е од второстепено значење, освен Божественоста. Ништо не е на исто рамниште со Божественоста, бидејќи таа е најдлабоката суштина на сè и на секого.

Ова е многу болен, но и неизбежен удар на егото. Егото не може толку лесно да се откаже од својата империја, од својата антропоцентричност. Но, исто така, и егото си има одредена улога сè додека постои.

Сите мораме да поминеме низ тоа, низ таа трансформација на свеста, бидејќи тоа е во законот на еволуцијата и можеби ќе трае подолго, но едно треба да ни е јасно: ние, луѓето, во себе имаме Повисока Реалност - Божественост, Светлина, Вистина, Бог, наречете ја како сакате. И таа Повисока Реалност треба да ја преземе секоја акција во нашиот живот. Значи, се менува актерот и со тоа се менува квалитетот на нашиот живот.

Понатаму, ова воопшто не е пасивен однос како што изгледа на прв поглед. Тоа не значи дека слепо веруваме и слепо се препуштаме на некои сили, мислам во процесот на трансформација итн., тука имаме максимално активен однос, бидејќи ние со својата совест и свест целосно учествуваме во трансформацијата, што би рекле "сè поминува низ наша кожа" или "низ секоја наша клетка". Ова е многу сериозен процес, а Внатрешното Сонце е она што нè води низ сите непредвидливи состојби. Бидејќи нема добро обележан пат, тоа се тешко проодливи прашуи. Прашајте кој било гностик и ќе ви го одговори истото. Што да Ви кажам друго, јас сум, исто така, во почеток.

П. *Сето ова по малку потсетува на научна фантастика во овој брутално прагматичен и немилосрден свет!*

Т.М. Да, затоа што ние сите сме воспитани во и со ограничена свест и длабоко ни се вградени некои неточни кодови на размислување итн., но исто така и од истите причини капацитетот на воспримање на светот и на себеси ни е стеснет. Токму поради тоа што егото, т.е. нашата пониска природа, управува со нашиот живот, а егото е секогаш токму тоа што нè ограничува. Егото ги стеснува видиците со страв, со разни негативни емоции итн.

П. *Како заклучок, можам да кажам дека овој процес на трансформација на свеста значи дека треба постојано да бидеме будни и постојано, во секој момент, да разликуваме што е добро, а што не е, и постојано да избираме дали да постапиме вака или поинаку?*

Т.М. Да, Ви реков дека тоа е многу сложен процес и не е краткотраен. Да, секој миг треба да избереме дали да потпаднеме на некоја сугестија или да го искористиме тоа време за да станеме за грам поблагородни итн. Ние не живееме во совршен свет, но сме на пат да го направиме таков или барем поубав.

П. *Во секој случај, по сето тоа ќе живееме во поубав свет.*

Т.М. Неспоредливо поубав свет, и тој веќе е тука.

П. *На крај, би сакала повторно да се навратиме на Вашата професија - сликарството. И покрај тоа што сте релативно млада сликарка, ќе можете ли да ни кажете некој совет од Вашето сликарско искуство?*

Т.М. Кога ќе размислам, постојано се навраќам на белото и по различните искуства кои доаѓаат и си одат, или се постојано во мене, мислам дека сум најсреќна кога се враќам на Едноставноста. Едноставност и Чистота - Бела Боја. Исто така, искуството на Внатрешна Светлина и Блаженство (Тишина) кое нè исполнува е нешто за што вреди да се победат и најтешките предизвици во нашиот живот кои се пречка на нашата самореализација.

П. *Со други зборови, за да се стаса до едноставноста, чистотата и светлината, тоа е многу сложен пат, кој бара постојана елиминација на товарите што ги носи нашиот егоцентризам?*

Т.М. И токму затоа.

Скопје, 2002 година

INTERVIEW

**It seems that landscape, with its changes, purity, light and beauty in which we can recognize the ecology of the universal soul and spirit, dominates in your painting. Tell us something about your attitude to landscape.*

T.M. I love nature. There is a simplicity in it and beauty that corresponds with the Simplicity and Beauty of our Souls. It is also the essence of my painting: Simplicity, Sincerity and Purity that interact and the vibrations that they generate. I can also say that my painting represents striving for light and is an expression of my inner world.

**What should be the role of the artist in the modern world?*

T.M. We are all aware of how difficult the times we live in are. This is a problem not only in our country, but in the whole world. Difficult times! And what should one do about it? Personally, I don't believe in some global powers that will, through a revolution, perform a miracle and then all will be well. I believe that every human being should first make an effort to look inside and admit that he/she is not perfect...and that he/she has erred. Although human beings are born with souls, etc., they are imperfect. When every person admits that this is so and when they have done all in their power to change this fact, then there will be salvation and progress. When we start searching for the problem inside us, and stop projecting it onto the other person, outside us, a key change will have taken place in our conscience. Of course, the world is much more complicated, but I believe that overcoming this kind of alienation is essential. Having experienced deep unity with the world and the people we no longer have time for detailed discussions about responsibility, about who initiated the evil, and so on. We should look inside and act from the depths of our being.

**What does this mean?*

T.M. It means that we should be most positive and act in such a way that we emanate warmth and understanding.

**And thus put an end to this chain of negative action and reaction?*

T.M. We should put an end to it. We should simply stop this wheel of negative action and reaction, and we can do it if our conscience is as wide as the universe itself. When we possess such an awareness, we perceive things differently.

**Does this mean that we should take responsibility for everything that is happening in the world?*

T.M. Precisely, and thus we should activate our conscience even more. Let me answer your question about the role of the artist: in my opinion, the artist should show the brighter side of life and inspire people to do good things, the artist should not only single out relevant problems, but also show how they could be overcome. Or, simply said, artists should radiate with the reality of their souls.

**Speaking about the Soul is a delicate matter, since it is another reality that is different from that of our daily lives. Should we express ourselves and live poetically?*

T.M. The Soul of every person is Pure Joy, Beauty, Deep Tranquility, Light, Endless Love and Happiness in Unity, and when you have experienced this unity, then it can be even deeper and wider, gentler and stronger...This is our soul that is, as we have seen, limitless.

**What is the difference between the spiritual and non-spiritual life?*

T.M. Spiritual life (or that of the soul) is heart-centered, and non-spiritual life is ego-centered.

**So, it is either/or?*

T.M. No, I suppose there is a transitional phase and that modern man is going through it...

**Can you describe the heart-centered human being?*

T.M. The heart (spirit)-centered person is great Joy and Happiness. First of all, such persons are not convulsed in the way that is typical of ego-centeredness... the convulsed rush..."I must do this, I must do that, I must..." This means absolute absence of freedom. And when you act in the absence of freedom, it also means absence of creativity. Such people should understand that we are all soul and that the laws of the soul apply to us, the laws of eternity and endlessness. Thus, we don't have to go anywhere to be happy, we don't have to do anything to be fulfilled, we already have it in us. The laws of the ego are: "I have to possess more in order to be happier, I must be more powerful", etc. So, you enter a machine that denies the existence of the soul. And the machine exists in linear time, while the nature of the soul is eternal time. We, the people, should make that final step and say NO to the machine. This NO will be more like a big YES to true experience.

**You are a painter who considers meditation and yoga as an integral part of creation and, more specifically, of your own work. Can you tell us more about the relationship between your painting and meditation, that is, spirituality?*

T.M. Meditation is a way of achieving true experience and expanding our capacity. I would like to make it more familiar in our cultural environment. In our society, there is a resistance towards meditation, people believe that it is some kind of being "carried away" or "escape from reality." Such an attitude is wrong, on the contrary, meditation brings us closer to our true nature (of course, you can't achieve results instantly, it takes time, just as with everything else), and to a world that is much more beautiful and real than our world of troubles and problems. Since, as I said, problems occur because we don't have the capacity to understand them and the knowledge to confront them, we don't have inner peace, that is, the wisdom, or we haven't sufficiently developed these qualities in comparison to our potential. Will you believe me if I tell you that spirituality is more real than anything else? I will begin with a few practical things about yoga: first of all, something general and familiar to all those who practice yoga, there is the position in which we can normally breathe. In this position we can gradually calm the mind and sort out the content of events that, for example, have left a negative impression on us and that, if we don't become aware of them, enter the subconscious and become there an even bigger obstacle. Thus, meditation is a technique which can be practically applied in the care for the physical and mental health. Secondly, as a technique for the gradual transformation of the conscience, meditation deepens and becomes an integral part of our lives, something very normal and desirable. As we need food and water to stay alive, so our inner being needs meditation as it establishes the contact between our outer and inner conscience.

**Will you tell us more about the concept that you call "transformation of the conscience"?*

T.M. With the help of meditation we expand the experiences that our soul or our inner being give us. Then these experiences or qualities are given expression in our daily lives, which means that we are given peace, joy, stability, inner fulfillment, and so on. This takes place together with a transformation of our nature. So, two simultaneous processes are taking place, the process of purification and transformation of our lower nature and the building of a better and brighter life. I can also give you another definition. Meditation is the uninterrupted breathing of our soul or our inner being.

**Or of our Inner Sun?*

T.M. Yes.

**Your next exhibition is entitled 'The Inner Sun'. Please, tell us more about this project.*

T.M. I have a vision and with every new day, I believe more and more in it. It is a vision of Divine Beauty that is happening right here, on our planet. It is already here, among us, I can see it and feel it. It has made its way to us (or we may have made our way to it) and it is here. Maybe it will take some years before it becomes more visible in the world (because it can be seen only from the 'inside'), but it is important that it is right next to us – Light and Divinity. Every person has an Inner Sun which represents the link with this Divine Beauty. But, at the same time, every person must clear his/her own way to their Inner Sun.

**Tell us how you cleared the way to your Inner Sun.*

T.M. How did I do it? Since I can't be brief, I will describe several key moments. Firstly, one needs a strong will and an inner need, there must be something that constantly urges you and makes you work, makes you search. There is no one path that could be used by all. Every person must discover his/her own way or path. Secondly, we gain wisdom that helps us not to repeat our mistakes, or at least not to repeat them often; thirdly and most importantly, there is the exclusive opening up to the Divine. This last principle is also the most important. Why? Because we will come to a turning point, that is, a decisive transformation of the conscience will take place when we understand that the Divine is our essence and that we are nothing without it. I'm not exaggerating – we are null without the Divine. An exclusive opening up to Divinity means that everything else except the Divine is of secondary importance. Nothing is on the same level with it, because it is the deepest essence of everything and everyone.

This is a very painful but unavoidable blow to the ego. The ego can't so easily surrender its empire and its anthropocentricity. However, the ego also has its role while it exists.

We all have to go through this process, through this transformation of the conscience, since this is the law of evolution and it may last longer than expected, but one thing has to be clear: we, the people, possess a Higher Reality – Divinity, Light, Truth, God, call it as you will. *This Higher Reality should take all the actions in our lives.* Thus the doer of the action changes, and with it, the quality of our lives.

This is not a passive attitude at all, although it may seem so. It doesn't mean that we blindly believe in certain forces and that we blindly surrender ourselves to them, I mean in the process of transformation; here, our attitude is fully active because we fully participate with our consciousness and conscience in the transformation which, as it were, "passes through our skin" and "through our every cell."

This is a very serious process, and the Inner Sun is that which leads us through all unpredictable situations. Since there are no clearly marked paths, these forests are impassable. Ask any Gnostic, and he will tell you the same thing. What else can I tell you, I myself am at the very beginning.

**All this sounds like science fiction in this brutally pragmatic and merciless world!*

T.M. Yes, because we are all brought up with a limited awareness and some wrong codes of thinking have been built into us. For the same reason our capacity for the perception of the world and ourselves is also limited. This is so because our ego and our lower nature guide our lives, and the ego is always that which limits us. It narrows our horizons with fear and all kinds of negative emotions.

**In conclusion, I can say that this process of the transformation of the conscience means that we should be constantly awake and able to distinguish between good and bad, and that we are constantly faced with choices, whether to act in this or that manner?*

T.M. Yes, I told you that this is a very complex process and it is not a short-term one. Yes, we must constantly choose whether to be influenced by some suggestion or use that time to become a little bit nobler. We don't live in a perfect world, but we are on the way to making it perfect or, at least more beautiful.

**In any case, this means we will live in a more beautiful world.*

T.M. Incomparably more beautiful, and it is already here.

** In the end, I would like us to return once again to your profession, painting. Although you are a relatively young painter, can you give us some advice based on your experience?*

T.M. When I think about it, it turns out that I always return to white and, after the different experiences that come and go or are constantly in me, I think I am the happiest when I return to Simplicity. Simplicity and Purity – the White Colour. The experience of Inner Light and divinity (Silence) is also something that makes conquering even the most difficult challenges in our lives, challenges that hinder our self-realization, worthwhile.

**In other words, the path to simplicity, purity and light is very complex, it is a path that requires permanent elimination of the burden that our egocentrism carries with it.*

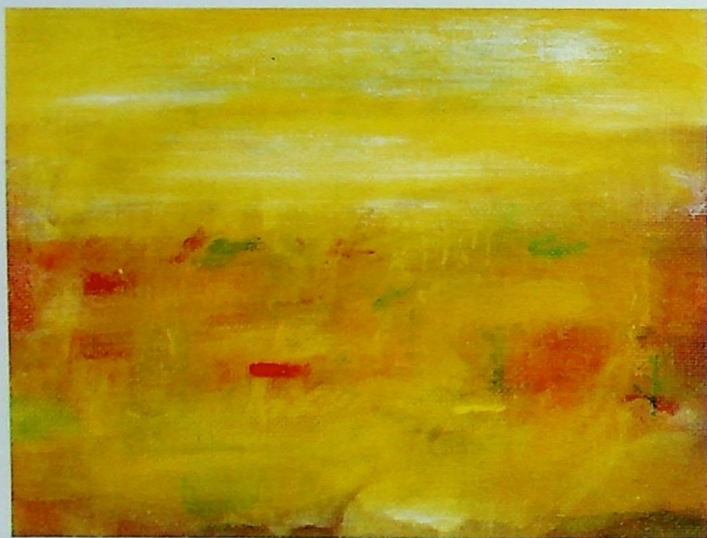
T.M. That is precisely why.

ВНАТРЕШНО СОНЦЕ,
масло на платно, 46 x 56см, 2001
INNER SUN,
oil on canvas, 46 x 56 cm, 2001

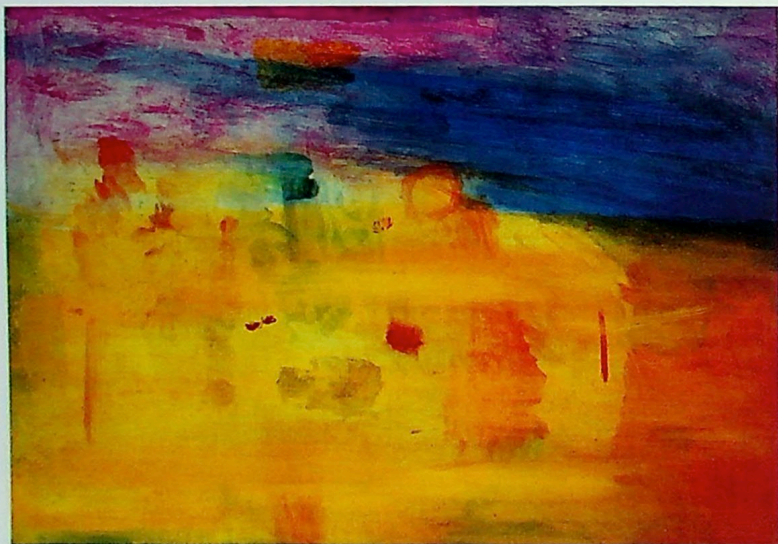
ПУСТИНАТА,
масло на платно, 25 x 31 см, 1993/1999
DESERT, oil on canvas, 25 x 31 cm, 1993/1999

МЕСЕЧИНА,
масло на платно, 33 x 42 см, 1999
MOONLIGHT, oil on canvas, 35 x 42 cm, 1999

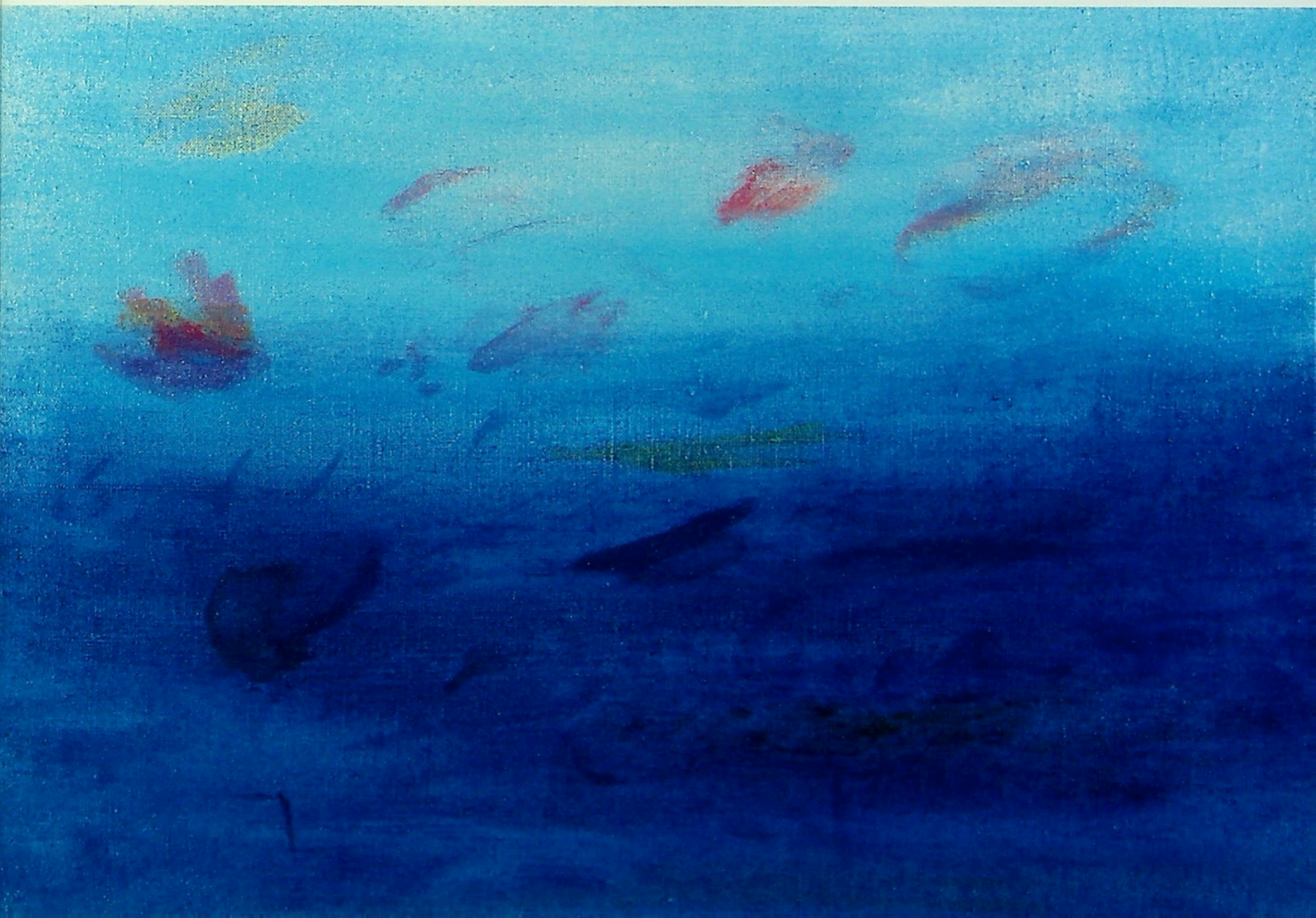
ЛИРСКИ ПРЕДЕЛ,
масло на картон, 48 x 72 см, 1993/2000
LYRICAL LANDSCAPE,
oil on cardboard, 48 x 72 cm, 1993/2000

ЗЕМЈА,
масло на платно, 61 x 82 см, 1995/96
GOLDEN DREAMLAND,
oil on canvas, 61 x 82 cm, 1995/96

ОКЕАН,
масло на платно, 51 x 72 см, 1998/99
OCEAN,
oil on canvas, 51 x 72 cm, 1998/99

ЕСЕНСКО НЕБО,
масло на платно, 47 x 62 см, 1999/2000
AUTUMN SKY,
oil on canvas, 47 x 62 cm, 1999/2000

БЕЛИНА,
масло на платно, 51 x 61 см, 1998/99
WHITENESS,
oil on canvas, 51 x 61 cm, 1998/99

БЕЛИ ПЕСОЦИ,
масло на платно, 34 x 41см, 1999
WHITE SANDS,
oil on canvas, 34 x 41 cm, 1999

ЗЛАТНИОТ БРОД,
масло на картон, 48 x 72 см, 2000
GOLDEN BOAT,
oil on cardboard, 48 x 72 cm, 2000

ЗЛАТНО ЗЕЛЕНА,
масло на платно, 47 x 56 см, 1999/2000
GOLDEN GREEN,
oil on canvas, 47 x 56 cm, 1999/2000

РАСЦВЕТУВАЊЕ,
акрилик на хартија, 50 x 35 см, 1999
FLOWERING,
acrylic on paper, 50 x 35 cm, 1999

НЕБО,
акрилик на хартија, 31 x 35 см, 1998
SKY,
acrylic on paper, 31 x 35 cm, 1998

ПЕСНА ЗА МАКЕДОНИЈА 2,
акрилик на хартија, 31 x 35 см, 1998
SONG FOR MACEDONIA 2,
acrylic on paper, 31 x 35 cm, 1998

СОНЧЕВИОТ ПАТ,
масло на платно, 61 x 81 см, 2000
SUNLIT PATH,
oil on canvas, 61 x 81 cm, 2000

ПЛАМЕН,
масло на платно, 51 x 61 см, 1999/2000
INNER FLAME,
oil on canvas, 51 x 61 cm, 1999/2000

ГЕНЕРАТОР НА ТОПЛИНА,
масло на платно, 35 x 45 см, 1999
GENERATOR,
oil on canvas, 35 x 45 cm, 1999

ТИШИНА НА ЗЕЛЕНАТА ТРЕВА,
масло на платно, 46 x 61 см, 2001-2002
GREEN GRASS SILENCE,
oil on canvas, 47 x 62 cm, 2001-2002

ПРОЛЕТНО МОРЕ,
масло на платно, 70 x 90 см, 2001-2002
SPRING SEA,
oil on canvas, 70 x 90 cm, 2001/2002

ВНАТРЕШЕН ПЛАМЕН,
акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 2002
INNER FLAME,
acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 2002

ЖОЛТА РУЖА,
масло на платно, 30 x 40 см, 2001-2002
YELLOW ROSE,
oil on canvas, 30 x 40 cm, 2001-2002

АЗАЛЕЈА,
масло на платно, 80 x 60 см, 2001-2002
AZALEA,
oil on canvas, 80 x 60 cm, 2001-2002

ПРОЛЕТЕН ДЕН,
акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 10.05.2002
SPRING DAY,
acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 10.05.2002

ГРАДИНА V,
акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 2002
GARDEN V,
acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 2002

ХРИЗАНТЕМА,
масло на платно, 60 x 80 см, 2001 - 2002
CHRYSANTHEMIUM,
oil on canvas, 60 x 80 cm, 2001 - 2002

СВЕТЛИНА,
масло на платно, 50 x 80 см, 2001-2002
LIGHT,
oil on canvas, 50 x 80 cm, 2001-2002

...НА ЏОРѢИЈА О'КИФ,
масло на платно, 50 x 80 см, 2001-2002
... TO GEORGIA O'KEEFFE,
oil on canvas, 50 x 80 cm, 2001-2002

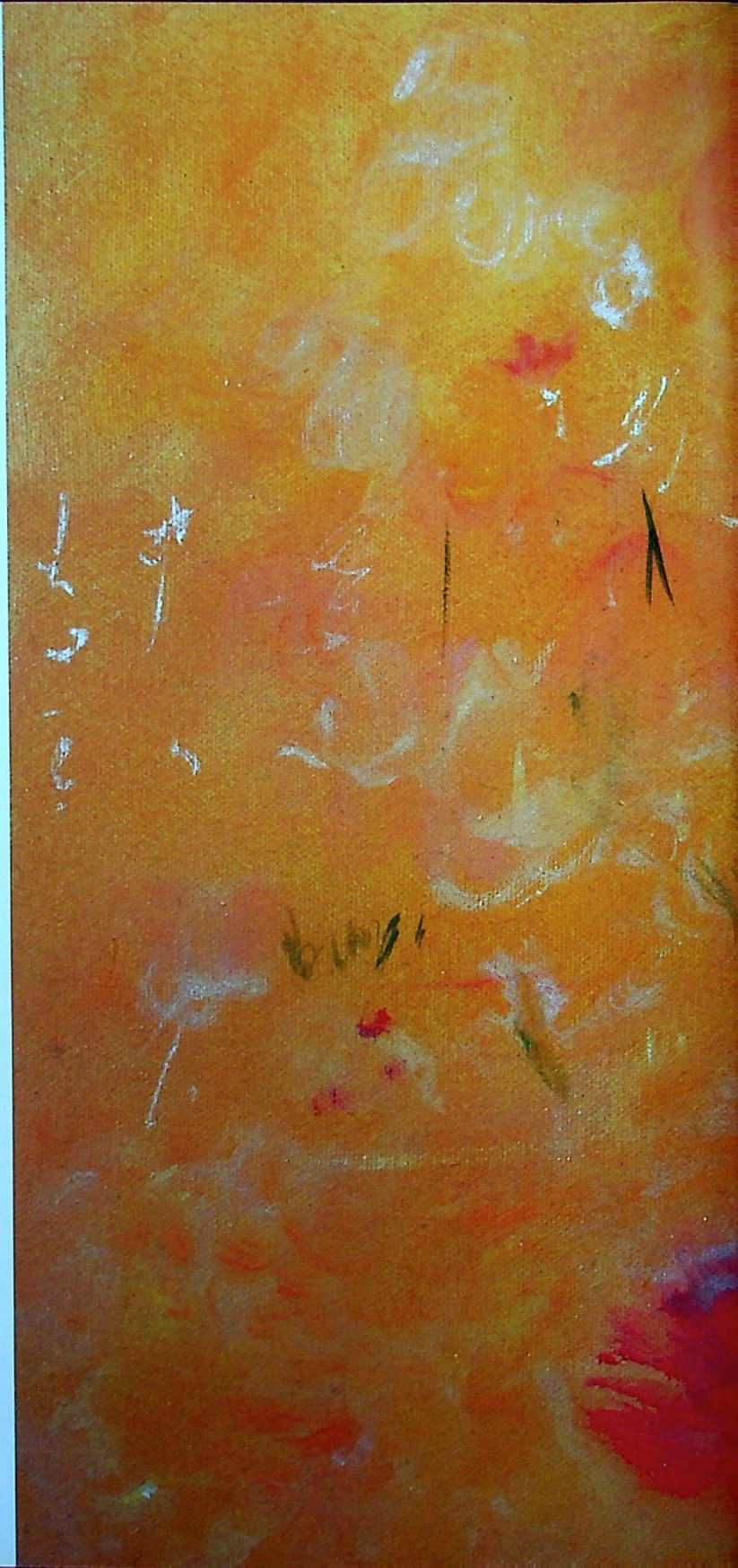

РАДОСТ.

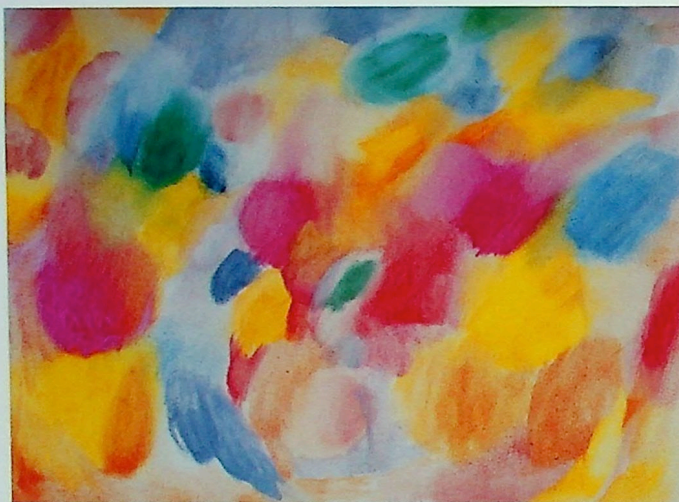
масло на платно, 35 x 45 см, 2001-2002

JOY,

oil on canvas, 35 x 45 cm, 2001-2002

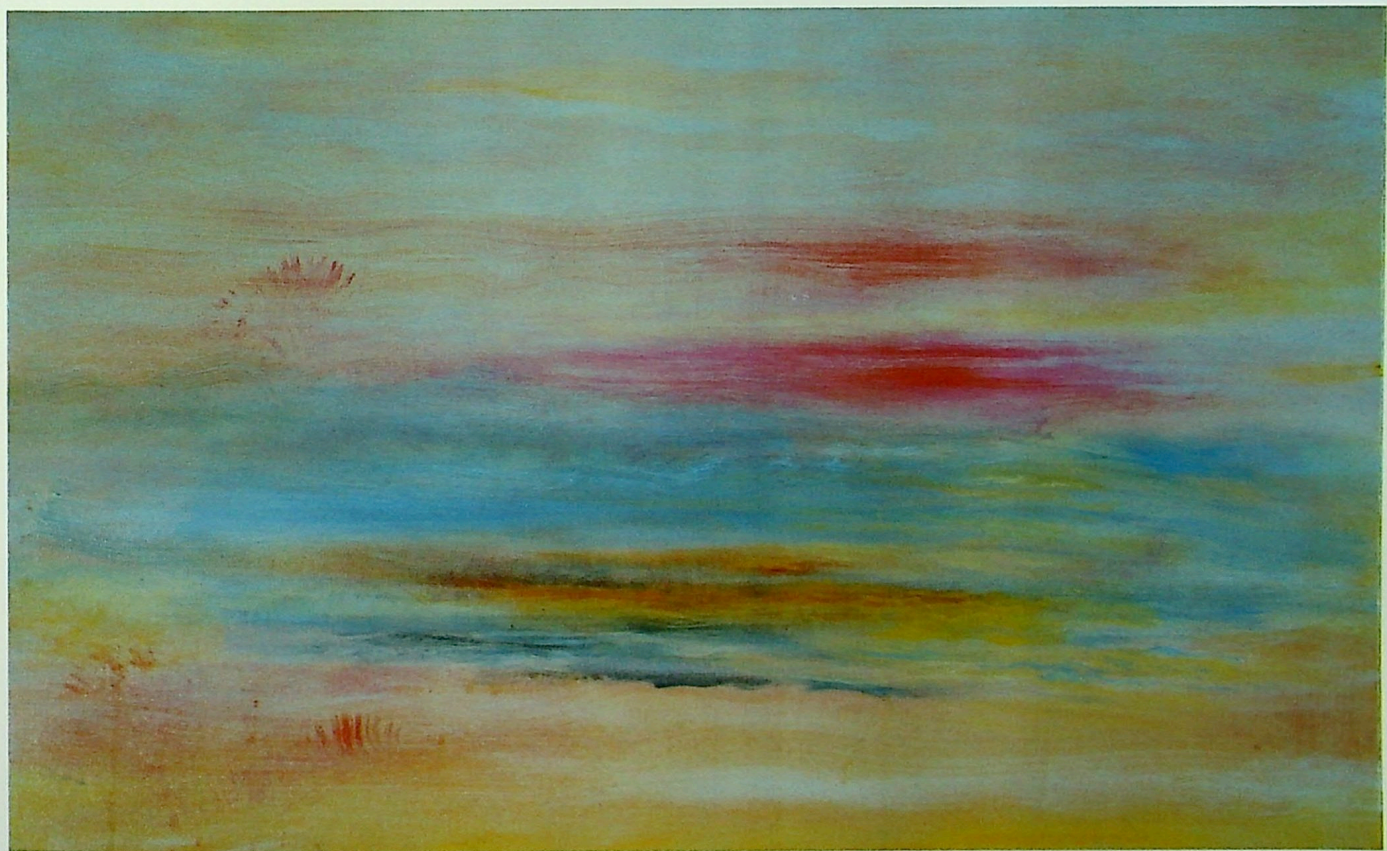
Светлинки *Illuminations*

Нежни светлинки,
треперливи, кога допираат
даваат радост и милина.
Жолтеникави, прозрачни,
топли светлинки, нивниот
допир веднаш кротко те
исполнуваат со длабок
спокој. Тие светлинки
прават чудо, те внесуваат
во сон - реалност. Во сонот
- реалност предметите и
луѓето и сè што нè
опкружува се вплеткани со
мрежички од светлинки во
секакви бои. Тоа се
чувствата.

*Gentle, flickering
illuminations, which, when
they touch you, give joy and
delight. Warm illuminations,
yellowish and translucent,
whose mild touch instantly
fills you with deep tranquility.
These illuminations create a
miracle, they transport you to
the world of dream reality. In
our dream reality, objects,
people and all that surrounds
us is entangled in the webs
woven by illuminations of all
colours. These are
emotions.*

ИГРА НА БОИ,
масло на платно, 35 x 45 см, 2001
INTERPLAY OF COLOURS,
oil on canvas, 35x45 cm, 2001

СРЕБРЕНА РЕКА,
масло на платно, 40 x 60 см, 2000/2002
SILVER RIVER,
oil on canvas, 40 x 60 cm, 2000/2002

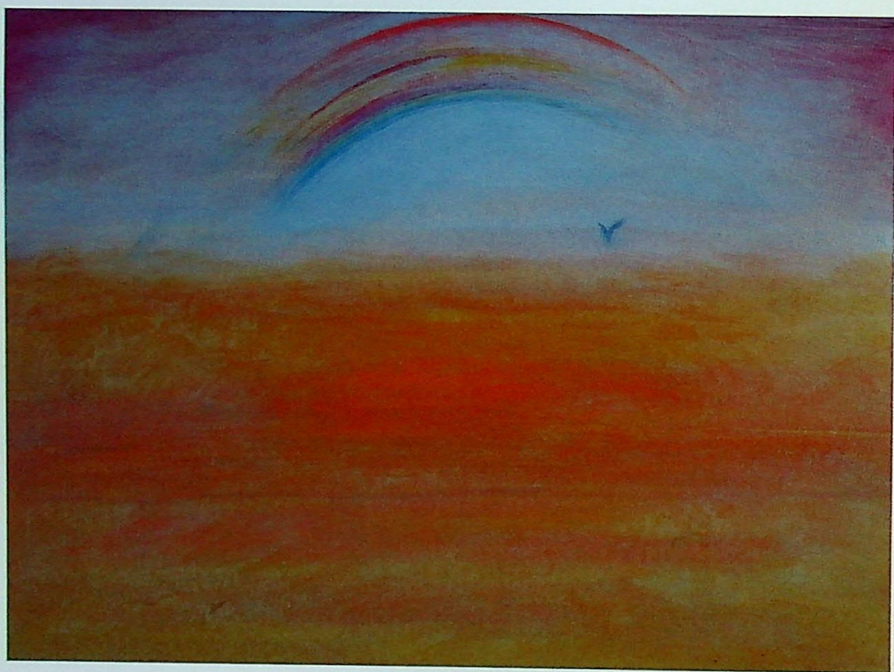

РАСЦВЕТУВАЊЕ,
масло на платно, 33 x 41 см, 2000-2002
FLOWERING,
oil on canvas, 33 x 41 cm, 2000/2002

ПЛАНИНСКО СЕЛО,
масло на платно, 30 x 40 см, 2001/2002
MOUNTAIN VILLAGE,
oil on canvas, 30 x 40 cm, 2001/2002

КУРУКШЕТРА II,
масло на платно, 35 x 45 см, 2000-2002
KURIKSHETRA II,
oil on canvas, 35 x 45 cm, 2000/2002

ХРАМ,
масло на платно, 40 x 60 см, 2000-2002
TEMPLE,
oil on canvas, 40 x 60 cm, 2000-2002

ПРОЛЕТНО МОРЕ,
акрилик на хартија и суво цвеќе, 35 x 50 см, 10.05.2002
SPRING SEA,
acrylic on paper with dry flowers, 35 x 50 cm, 10.05.2002

ЗЛАТНО - ЗЕЛЕНА,
акрилик на хартија, 50 x 35 см, 1999
GOLDEN - GREEN,
acrylic on paper, 50 x 35 cm, 1999

ГРАДИНА VIII,
акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 2002
GARDEN VIII,
acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 2002

ВНАТРЕШНО СОНЦЕ

Нашето Вистинско Битие, Нашето Внатрешно Битие е како Сонце, а неговите зраци се Море од Радост, Светлина и Убавина.

Како најбрзо да го препознаеш своето Внатрешно Сонце

(Како ќе знаеш дека
имаш Внатрешно Сонце
и со тоа дека ти си
уште едно Сонце)

- Ако имаш Топлина и сакаш да им дадеш Топлина на луѓето
- Ако не признаваш ништо друго освен позитивно чувство и ако само тоа го гледаш во луѓето, а сето друго (негативното) го сметаш за минливо, значи непостојно
- Ако ги сакаш малите работи, на пример, малите цветови во песокот или во некоја пукнатина на некоја куќа, кои не можат да се забележат ако не им се доближиш
- Ако си широк како Небо и уште повеќе
- Ако имаш длабока Љубов како Океан и уште подлабока
- Ако секој ден го поздравуваш и велиш "Животот е убав"
- Ако не признаваш граници, па културата на сите народи ја сметаш за свое Богатство
- Ако после сè доживуваш Внатрешна Убавина и, како Ветерот, не знаеш од каде доаѓа
- Ако ги сакаш децата, што значи имаш Чистота
- Ако ја сакаш природата, што значи имаш Тишина и Мир
- Ако го сакаш цел свет, бидејќи си во Единство.

Татјана Миљовска

СОНЦЕ,
акрилик на хартија, 50 x 35 см, 1999
SUN,
acrylic on paper, 50 x 35 cm, 1999

The Inner Sun

Our True Being, our Inner Being is like the Sun, and its rays are a Sea of Joy, Light and Beauty.

What is the fastest way to recognize your Inner Sun?

(How do you know

that you have an Inner Sun

and that you yourself

are yet another Sun?)

- If you have Warmth and want to give it to other people;
- If you do not recognize anything but positive feelings, if it is the only thing you see in others and if you believe that everything else (the negative feelings) is transient and hence, non - existent;
- If you like small things, small flowers in the sand or in the crevice of the house wall, for example, which cannot be noticed if you do not come closer;
- If you are as wide as the Sky and even wider;
- If your Love is as deep as the Ocean and even deeper;
- If you greet every new day and say, "Life is beautiful";
- If you do not admit that there are borders and even believe that the cultures of all peoples are your Wealth, too;
- If, after all that has happened, you feel Inner Beauty without knowing where it comes from, just as you do not know where the Wind comes from;
- If you love children, which means that you possess Purity;
- If you love nature, which means that you possess Silence and Tranquility;
- If you love the whole world, because you feel United with it.

Tatjana Miljovska

Биографија

Татјана Миљовска е родена на 3 ноември 1966 година, во Битола. Завршила Факултет за ликовни уметности во Скопје. Живее и работи во Скопје.

Самостојни изложби: 1987 - "Галерија 7", Скопје; 1990 - Сули - Ан, Изложба на цртежи, Скопје; 1996 - Уметничка галерија "Дат Пашин Амам", Скопје; 1998 - Редакција на "Форум", Скопје.

Групни изложби: 1986 - Мултимедијален хепенинг со групата "Зеро", Музеј на современа уметност, Скопје; Мурал со "Зеро", Дом на млади "25 Мај", Скопје; 1987 - Сликање во јавност со "Зеро", Штип; 1989 - Изложба на млади сликари, Изложбен салон Дом на ЈНА, Скопје; 1990 - "Зеро", Музеј на Македонија, Скопје; Група "Зеро" од Скопје, Osteuropäisches Kulturzentrum e/v. Elsa-Brandström - Straße 6, - Келн; Амбиент "Соба за медитација", Музеј на современа уметност (со Факултетот за ликовни уметности), Скопје; "Градина" - Интервенции во природа, Сирхан; 1991 - Перформанс со групата "Зеро", Сули - ан, Скопје; 1992 - Мурал на куќичката на зелените (веќе не постои), Градски парк, Скопје; Мурал во центарот на градот (веќе не постои), Скопје; 2001 - Биенале на млади, Музеј на современа уметност, Скопје.

Tatjana Miljovska was born on 3 November 1966 in Bitola. She graduated from the Faculty of Fine Arts in Skopje, where she lives and works.

Solo exhibitions: 1987 - Drawings, Gallery 7, Skopje; 1990 - Drawings, Suli An, Skopje; 1996 - Daut Pasa Amam Art Gallery, Skopje; 1999 - The Forum Magazine, Skopje.

Group exhibitions: 1986 - Multimedia Happening with Zero Group, Museum of Contemporary Art, Skopje; Mural with Zero Group, Youth Centre, Skopje; 1987 - Painting in public with Zero Group, Stip; 1989 - Young Artists, Exhibition Salon at the Army Hall, Skopje; 1990 - Zero Group, Museum of Macedonia; Zero Group, Osteuropäisches Kulturzentrum e/v. Elsa-Brandström - Straße 6, Köln, Germany; Room for Meditation, Museum of Contemporary Art, Skopje; Garden: Intervention in Nature, Lake Prespa, Macedonia; 1991 - Performance with Zero Group, Suli An, Skopje; 1992 - Mural on the Green House, City Park, Skopje (removed), Mural in city centre, Skopje (removed); 2001 - 5 th Biennial of Young Artists, Museum of Contemporary Art, Skopje.

web: www.innersun.net.mk

e-mail: tmiljovska@innersun.net.mk

БИБЛИОГРАФИЈА

1989
Величковски, Владимир
(Предговор) Во: Изложба на млади сликари, каталог, Скопје
Факултет за ликовни уметности

Аноним
Изложба на млади сликари
Нова Македонија, Скопје, 26.11.1989

1990
Ѓ(уровска), С(офија)
Отворање на нови импулси
Нова Македонија, Скопје, 13.06.1990

Величковски, Владимир
(Предговор) Во: Зеро, каталог, Скопје
Музеј на Македонија

Thomas Strauss
(Predgovor) Vo: Gruppe Zero aus Skopje,
Osteuropäisches Kulturzentrum e/v.
Elsa-Brandström - Straße 6, Köln

1991
Милевска, Сузана
Хепенинг
Република, Скопје, 11.10.1991

1996
Пиркоска, Конча
(Предговор) Во: Татјана Миљовска, мајски изложби '96, каталог, Скопје
Уметничка галерија, Скопје

Ѓ(уровска), С(офија)
Култ кон сегашниот момент, интервју
Нова Македонија, Скопје, јуни 1996

2002
Пиркоска, Конча
(Predgovor) Vo: Contemporary Macedonian Artists, book on Macedonian art,
London
Shashoua press, London, 2002

2003
Ричлиев, Зоран
Топлината на Внатрешното Сонце, интервју
Утрински Весник, Скопје, 22-23.02.2003

СЛИКИ
PAINTINGS

- 1 ПРОСВЕТЛЕНА НОК, комбинирана техника, 64 x 81 см, 1989
ILLUMINATED NIGHT, combined technique, 64 x 81 cm, 1989
- 2 ВОЛШЕБНО ЕЗЕРО, масло на платно, 25 x 31 см, 1993/98
LAKE OF BLISS, oil on canvas, 25 x 31 cm, 1993/1998
- 3 ПУСТИНАТА, масло на платно, 25 x 31 см, 1993/1999
DESERT, oil on canvas, 25 x 31 cm, 1993/1999
- 4 ЛИРСКИ ПРЕДЕЛ, масло на картон, 48 x 72 см, 1993/2000
LYRICAL LANDSCAPE, oil on cardboard, 48 x 72 cm, 1993/2000
- 5 ДИНА, масло на платно, 34 x 42 см, 1995
DUNE, oil on canvas, 34 x 42 cm, 1995
- 6 ЗЕМЈА, масло на платно, 61 x 82 см, 1995/96
GOLDEN DREAMLAND, oil on canvas, 61 x 82 cm, 1995/96
- 7 МЕДЕНА ПЕСНА, масло на платно, 37 x 51 см, 1995/99
HONEY POEM, oil on canvas, 37 x 51 cm, 1995/99
- 8 СОНЦЕ, масло на платно, 61 x 82 см, 1997/98
SUN, oil on canvas, 61 x 82 cm, 1997/98
- 9 ОКЕАН, масло на платно, 51 x 72 см, 1998/99
OCEAN, oil on canvas, 51 x 72 cm, 1998/99
- 10 БЕЛИНА, масло на платно, 51 x 61 см, 1998/99
WHITENESS, oil on canvas, 51 x 61 cm, 1998/99
- 11 ПРОЛЕТЕН ДОЖД, масло на платно, 39 x 47 см, 1998/99
SPRING RAIN, oil on canvas, 39 x 47 cm, 1998/99
- 12 БЕЛИ ПЕСОЦИ, масло на платно, 34 x 41 см, 1999
WHITE SANDS, oil on canvas, 34 x 41 cm, 1999
- 13 МЕСЕЧИНА, масло на платно, 33 x 42 см, 1999
MOONLIGHT, oil on canvas, 35 x 42 cm, 1999
- 14 ГЕНЕРАТОР НА ТОПЛИНА, масло на платно, 35 x 45 см, 1999
GENERATOR, oil on canvas, 35 x 45 cm, 1999
- 15 СОНЧЕВА АРХИТЕКТУРА, масло на платно, 60 x 50 см, 1999
SOLAR ARCHITECTURE, oil on canvas, 60 x 50 cm, 1999
- 16 ЖОЛТИ ПОЛИЊА, масло на платно, 51 x 61 см, 1999
YELLOW FIELDS, oil on canvas, 51 x 61 cm, 1999
- 17 ПРОДОР НА СВЕТЛИНА, масло на платно, 51 x 72 см, 1999
BREAKTHROUGH OF LIGHT, oil on canvas, 51 x 72 cm, 1999
- 18 БЕЛА СЛИКА, масло на платно, 70 x 90 см, 1999
WHITE PAINTING, oil on canvas, 70 x 90 cm, 1999
- 19 ПЛАМЕН, масло на платно, 51 x 61 см, 1999/2000
INNER FLAME, oil on canvas, 51 x 61 cm, 1999/2000
- 20 ПРЕСПАНСКО ЕЗЕРО, масло на картон, 48 x 72 см, 1999/2000
LAKE PRESPA, oil on cardboard, 48 x 72 cm, 1999/2000
- 21 ЕСЕНСКО НЕБО, масло на платно, 47 x 62 см, 1999/2000
AUTUMN SKY, oil on canvas, 47 x 62 cm, 1999/2000
- 22 ЗЛАТНОЗЕЛЕНА, масло на платно, 47 x 56 см, 1999/2000
GOLDEN GREEN, oil on canvas, 47 x 56 cm, 1999/2000
- 23 ВНАТРЕШЕН ПРОСТОР, масло на платно, 100 x 120 см, 2000
INNER SPACE, oil on canvas, 100 x 120 cm, 2000
- 24 СОНЧЕВИОТ ПАТ, масло на платно, 61 x 81 см, 2000
SUNLIT PATH, oil on canvas, 61 x 81 cm, 2000
- 25 ЗЛАТНИОТ БРОД, масло на картон, 48 x 72 см, 2000
GOLDEN BOAT, oil on cardboard, 48 x 72 cm, 2000
- 26 КУРУКШЕТРА I, масло на платно, 34 x 42 см, 2000/2001
KURUKSHETRA I, oil on canvas, 34 x 42 cm, 2000/2001
- 27 ВНАТРЕШНО СОНЦЕ, масло на платно, 46 x 56 см, 2001
INNER SUN, oil on canvas, 46 x 56 cm, 2001
- 28 КУРУКШЕТРА II, масло на платно, 35 x 45 см, 2000/2002
KURUKSHETRA II, oil on canvas, 35 x 45 cm, 2000/2002
- 29 ХРАМ, масло на платно, 40 x 60 см, 2000/2002
TEMPLE, oil on canvas, 40 x 60 cm, 2000/2002
- 30 ПЛАМЕН И СНЕГ, масло на платно, 65 x 81 см, 2000/2002
FLAME AND SNOW, oil on canvas, 65 x 81 cm, 2000/2002
- 31 СРЕБРЕНА РЕКА, масло на платно, 40 x 60 см, 2000/2002
SILVER RIVER, oil on canvas, 40 x 60 cm, 2000/2002
- 32 ТОПЛИНА, масло на платно, 33 x 41 см, 2000/2002
WARMTH, oil on canvas, 33 x 41 cm, 2000/2002
- 33 РАСЦВЕТУВАЊЕ, масло на платно, 33 x 41 см, 2000/2002
FLOWERING, oil on canvas, 33 x 41 cm, 2000/2002
- 34 ЖОЛТА РУЖА, масло на платно, 30 x 40 см, 2001/2002
YELLOW ROSE, oil on canvas, 30 x 40 cm, 2001/2002
- 35 ТИШИНА НА ЗЕЛЕНАТА ТРЕВА, масло на платно, 46 x 61 см, 2001/2002
GREEN GRASS SILENCE, oil on canvas, 46 x 61 cm, 2001/2002
- 36 ПЛАНИНСКО СЕЛО, масло на платно, 30 x 40 см, 2001/2002
MOUNTAIN VILLAGE, oil on canvas, 30 x 40 cm, 2001/2002
- 37 РОЗЕВО И ЖОЛТО, масло на платно, 66 x 81 см, 2001/2002
PINK AND YELLOW, oil on canvas, 66 x 81 cm, 2001/2002
- 38 ПРОЛЕТНО МОРЕ, масло на платно, 70 x 90 см, 2001/2002
SPRING SEA, oil on canvas, 70 x 90 cm, 2001/2002
- 39 ... НА ЏОРџИЈА О'КИФ, масло на платно, 50 x 80 см, 2001/2002
... TO GEORGIA O'KEEFFE, oil on canvas, 50 x 80 cm, 2001/2002
- 40 АЗАЛЕЈА, масло на платно, 80 x 60 см, 2001/2002
AZALEA, oil on canvas, 80 x 60 cm, 2001/2002
- 41 ХРИЗАНТЕМА, масло на платно, 60 x 80 см, 2001/2002
CHRYSANTHEMUM, oil on canvas, 60 x 80 cm, 2001/2002
- 42 СВЕТЛИНА, масло на платно, 50 x 80 см, 2001/2002
LIGHT, oil on canvas, 50 x 80 cm, 2001/2002
- 43 БЕЛИ ПЛАМЕЊА, масло на платно, 80 x 60 см, 2001/2002
WHITE FLAMES, oil on canvas, 80 x 60 cm, 2001/2002
- 44 НЕБО, масло на платно, 100 x 100 см, 2001/2002
SKY, oil on canvas, 100 x 100 cm, 2001/2002
- 45 ИГРА НА БОИ, масло на платно, 80 x 60 см, 2001/2002
INTERPLAY OF COLOURS, oil on canvas, 80 x 60 cm, 2001/2002
- 46 РАДОСТ, масло на платно, 35 x 45 см, 2001/2002
JOY, oil on canvas, 35 x 45 cm, 2001/2002

47 БРАНОВИ II, масло на платно, 65 x 80 см, 2002
WAVES II, oil on canvas, 65 x 80 cm, 2002

48 ОКЕАН И НЕБО, масло на платно, 60 x 80 см, 2002
OCEAN AND SKY, oil on canvas, 60 x 80 cm, 2002

49 ГЕРБЕР, масло на платно, 100 x 100 см, 2001/2003
GERBERIA, oil on canvas, 100 x 100 cm, 2001/2003

ЦРТЕЖИ DRAWINGS

1 ЗЛАТЕН БРОД, акрилик на хартија, 61 x 50 см, 1997
GOLDEN BOAT, acrylic on paper, 61 x 50 cm, 1997

2 ЧИСТОТА, ЕДНОСТАВНОСТ, ИСКРЕНОСТ, акрилик на хартија, 56 x 72 см, 1997
PURITY, SIMPLICITY, SINCERITY, acrylic on paper, 56 x 72 cm, 1997

3 ПАТУВАЊЕ, 78, акрилик на хартија, 31 x 35 см, 1998
VOYAGE, 78, acrylic on paper, 31 x 35 cm, 1998

4 ПАТУВАЊЕ, 63/65, акрилик на хартија, 31 x 35 см, 20.06.1998
VOYAGE, 63/65, acrylic on paper, 31 x 35 cm, 20.06.98

5 ПАТУВАЊЕ, 104/16, акрилик на хартија, 31 x 35 см, 1998
VOYAGE, 104/16, acrylic on paper, 31 x 35 cm, 1998

6 ПАТУВАЊЕ, 124/118, акрилик на хартија, 31 x 35 см, 22.06.1998
VOYAGE, 124/118, acrylic on paper, 31 x 35 cm, 22.06.1998

7 ПАТУВАЊЕ, 66/44, акрилик на хартија, 31 x 35 см, 1998
VOYAGE, 66/44, acrylic on paper, 31 x 35 cm, 1998

8 ПАТУВАЊЕ, 13/128, акрилик на хартија, 31 x 35 см, 1998
VOYAGE, 13/128, acrylic on paper, 31 x 35 cm, 1998

9 ПАТУВАЊЕ, 121/12, акрилик на хартија, 31 x 35 см, 1998
VOYAGE, 121/12, acrylic on paper, 31 x 35 cm, 1998

10 ПАТУВАЊЕ, 91/47, акрилик на хартија, 31 x 35 см, 13.06.1998
VOYAGE, 91/47, acrylic on paper, 31 x 35 cm, 13.06.1998

11 ПАТУВАЊЕ, 52, акрилик на хартија, 31 x 35 см, 1998
VOYAGE, 52, acrylic on paper, 31 x 35 cm, 1998

12 ПЕСНА ЗА МАКЕДОНИЈА I, акрилик на хартија, 31 x 35 см, 1998
SONG FOR MACEDONIA I, acrylic on paper, 31 x 35 cm, 1998

13 ПЕСНА ЗА МАКЕДОНИЈА II, акрилик на хартија, 31 x 35 см, 1998
SONG FOR MACEDONIA II, acrylic on paper, 31 x 35 cm, 1998

14 ПЕСНА ЗА МАКЕДОНИЈА III, акрилик на хартија, 31 x 35 см, 1998
SONG FOR MACEDONIA III, acrylic on paper, 31 x 35 cm, 1998

15 ПЕСНА ЗА МАКЕДОНИЈА IV, акрилик на хартија, 1998
SONG FOR MACEDONIA IV, acrylic on paper, 1998

16 БИСЕРО МОМЕ БИСЕРО, акрилик на хартија, 40 X 32 см, 1998
BISERA, acrylic on paper, 40 x 32 cm, 1998

17 НЕБО НА ТИШИНАТА, акрилик на хартија, 40 X 32 см, 1998
SKY OF SILENCE, acrylic on paper, 40 x 32 cm, 1998

18 ВНАТРЕШЕН ПЛАМЕН, акрилик на хартија, 50 x 35 см, 1999
INNER FLAME, acrylic on paper, 50 x 35 cm, 1999

19 СОН, акрилик на хартија, 50 x 35 см, 1999
DREAM, acrylic on paper, 50 x 35 cm, 1999

20 РАСЦВЕТУВАЊЕ, акрилик на хартија, 50 x 35 см, 1999
BLOSSOMING, acrylic on paper, 50 x 35 cm, 1999

21 СОНЦЕ, акрилик на хартија, 50 x 35 см, 1999
SUN, acrylic on paper, 50 x 35 cm, 1999

22 ЗЛАТНОЗЕЛЕНА, акрилик на хартија, 50 x 35 см, 1999
GOLDEN - GREEN, acrylic on paper, 50 x 35 cm, 1999

23 ЖИТО I, акрилик на хартија, 35 x 50 см, 1999
WHEAT FIELD I, acrylic on paper, 35 x 50 cm, 1999

24 ЖИТО II, акрилик на хартија, 50 x 35 см, 1999
WHEAT FIELD II, acrylic on paper, 50 x 35 cm, 1999

25 ГРАДИНА I, акрилик на хартија, 50 x 35 см, 1999/2003
GARDEN I, acrylic on paper, 50 x 35 cm, 1999/2003

26 ЦРТЕЖ XXVI, акрилик на хартија, 50 x 35 см, 1999
DRAWING XXXIV, acrylic on paper, 50 x 35 cm, 1999

27 ЦРТЕЖ XXVII, акрилик на хартија, 50 x 35 см, 1999
DRAWING XXVII, acrylic on paper, 50 x 35 cm, 1999

28 ВНАТРЕШНО СОНЦЕ, акрилик на хартија, 50 x 35 см, 22.04.2000
INNER SUN, acrylic on paper, 50 x 35 cm, 22.04.2000

29 ПЛАНИНСКИ ПРЕДЕЛ, комбинирана техника, 31 x 35 см, 2000
MOUNTAIN LANDSCAPE, combined technique, 31 x 35 cm, 2000

30 ГРАДИНА НА АЛЕКСАНДРА I, комбинирана техника, 31 x 35 см, 2000
ALEXANDRA'S GARDEN I, combined technique, 31 x 35 cm, 2000

31 ГРАДИНА НА АЛЕКСАНДРА II, комбинирана техника, 31 x 35 см, 2001
ALEXANDRA'S GARDEN II, combined technique, 31 x 35 cm, 2001

32 ГРАДИНА НА АЛЕКСАНДРА III, комбинирана техника, 31 x 35 см, 2001
ALEXANDRA'S GARDEN III, combined technique, 31 x 35 cm, 2001

33 ГРАДИНА II, комбинирана техника, 31 x 35 см, 2001
GARDEN II, combined technique, 31 x 35 cm, 2001

34 ГРАДИНА III, акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 2002
GARDEN III, acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 2002

35 ГРАДИНА IV, акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 2002
GARDEN IV, acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 2002

36 ПРОЛЕТНА ПЕСНА, комбинирана техника, 35 x 50 см, 2002
SPRING SONG, combined technique, 35 x 50 cm, 2002

37 ПРОЛЕТЕН ДЕН, акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 10.05.2002
SPRING DAY, acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 10.05.2002

38 ПРОЛЕТНО МОРЕ, акрилик на хартија и суво цвеќе, 35 x 50 см, 2002
SPRING SEA, acrylic on paper with dry flowers, 35 x 50 cm, 2002

39 ГРАДИНА V, акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 2002
GARDEN V, acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 2002

40 ГРАДИНА VI, акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 2002
GARDEN VI, acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 2002

41 ГРАДИНА VII, акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 2002
GARDEN VII, acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 2002

42 ГРАДИНА VIII, акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 2002
GARDEN VIII, acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 2002

43 ГРАДИНА IX, акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 2002
GARDEN IX, acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 2002

44 ПЛАМЕН/ГРАДИНА, акрилик на хартија и суво цвеќе, 35 x 50 см, 2002/03
FLAME/GARDEN, acrylic on paper with dry flowers, 35 x 50 cm, 2002/03

45 ПРОЛЕТ, акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 2002/03
SPRING, acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 2002/03

46 ПЛАМЕНА ГРАДИНА, акрилик на хартија и суво цвеќе, 50 x 35 см, 2003
FLAME GARDEN, acrylic on paper with dry flowers, 50 x 35 cm, 2003

ISBN 9989-703-55-8